

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 167 din 10.04.2023

Dosar nr.: 530/2022

Petiția nr.: 5531/09.08.2022

Petentă:

Reclamați: Ministerul Educației Naționale, Inspectoratul Școlar Județean Prahova

Obiect: neadaptarea curriculei școlare la necesitățile unui copil supradotat diagnosticat cu tulburare Asperger, dislexie și disgrafie, tulburare hiperkinetică și de conduită, tulburare de provocare opozițională, tulburare de adaptare la mediul școlar

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1.

2. Numele și sediul reclamaților

3. Ministerul Educației Naționale, Str. General H. M. Berthelot nr. 28-30, București;

4. Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Str. Democrației nr. 35, Ploiești județul Prahova.

II. Citarea părților

5. În temeiul art. 20 alin(4) din **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

6. S-a solicitat petentei arătarea criteriului de discriminare. Petenta l-a identificat ca fiind „cerințe educaționale speciale”

7. Părțile au fost citate pentru data de 24.11.2022.

8. Punctele de vedere ale ministerului reclamat au fost comunicate petentei, fiind solicitate concluzii scrise.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Petenta, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 5531/09.08.2022**, arată următoarele aspecte relevante:

10. Aceasta este mama unei eleve în vârstă de aproximativ 11 ani, supradotată (cu un coeficient de inteligență de 143, înzestrată la disciplinele matematică, fizică și sport), fiind diagnosticată cu tulburare Asperger, dislexie și disgrafie, tulburare hiperkinetică și de conduită, tulburare de provocare opozițională, tulburare de

adaptare la mediul școlar; Petenta susține că elevilor care dețin un certificat de educație specială le este necesară adaptarea procesului educațional la specificul acestora, în cazul fiicei sale, lipsa adaptării educaționale a generat schimbarea a patru școli și trei sisteme de învățământ.

11. Astfel, petenta susține că eleva nu beneficiază de adaptare școlară conform necesităților sale educaționale, fiind un copil de două ori excepțional, reprezentând un caz mai deosebit Totodată, aceasta precizează că a fost în audiență în data de 16.05.2022 pentru reglementarea și includerea situațiilor specifice fiicei sale în noua lege a educației. A depus la dosar înscrisuri.

12. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7081/07.10.2022** petenta arată că are un copil cu cerințe educaționale speciale, dar nu beneficiază de adaptarea curriculei școlare la necesitățile elevei. Sistemul educațional din România nu poate asigura fiicei sale adaptarea la specificul acesteia, eleva neputând fi încadrată nici la excelență, nici la educația specială, așa cum este elaborată pentru copiii cu cerințe educaționale speciale. Au fost depuse la dosar înscrisuri.

13. Prin concluziile scrise înregistrate la CNCD cu **nr. 8925/09.12.2022**, petenta contestă evaluarea elevei și este nemulțumită de faptul că fiica sa nu poate participa la orele de fizică pentru că disciplina nu este prevăzută în curricula școlară, ea nu poate participa la orele de fizică, aceasta studiindu-se începând cu clasa a VI-a.

14. Petenta a depus la dosar înscrisuri prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 4146/30.05.2023**.

Susținerea reclamațiilor

15. Ministerul reclamat, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 8465/21.11.2022**, a prezentat următoarele aspecte relevante: Copilul petentei a fost școlarizat în mai multe locuri diferite înainte de anul școlar 2022-2023, din acest an școlar este înscrisă la o școală din județul Prahova.

16. La solicitarea petentei, a fost constituită Comisia de evaluare a aptitudinilor potențiale și a competențelor pentru domeniul matematică, formată din specialiști. Astfel, s-a elaborat un raport care a fost comunicat petentei;

17. Începând cu data de 05.09.2022 copilul petentei a beneficiat de profesor de sprijin și o curriculă adaptată, începând cu data de 02.11.2022, școala are profesor logoped și cabinet logopedic interșcolar și începând cu data de 18.10.2022 eleva beneficiază de școlarizare în regim hibrid.

18. Petenta a refuzat asistența psihopedagogică.

19. Profesorul consilier școlar a programat-o pe elevă pentru o ședință de consiliere individuală, dar ea nu a venit din motive medicale;

20. Petenta a solicitat transferul copilului la o altă unitate de învățământ, transferul fiind acceptat;

21. Urmează ca eleva să fie programată în vederea orientării școlare la domiciliu;

22. Nu există legătură de cauzalitate între fapte și criteriul invocat de petentă;

23. Nu există drept încălcat.

24. A depus la dosar înscrisuri.

25. Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 8484/22.11.2022** inspectoratul reclamat arată următoarele aspecte relevante:

- eleva a fost înscrisă în mai multe școli din țară, în anul școlar 2022-2023 revenind în județul Prahova;
- au fost asigurate de școală drepturile ce recurg din lege pentru copii cu cerințe educaționale speciale.

A depus la dosar înscrișuri.

26. Inspectoratul reclamat, prin concluziile scrise înregistrate la CNCD, menține cele arătate anterior.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

15. **O.G. nr. 137/2000** definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

16 Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

17. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).*

18. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussel împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”*, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56*). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o*

persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

21. Privind dreptul, Colegiul director se poate raporta la orice drept prevăzut de **O.G. nr. 137/2000**, de legislația națională respectiv de tratatele internaționale ratificate de România. CEDO, în cauza **Sejdić și Finci împotriva Bosniei și Herțegovinei**, 22 decembrie 2009, §53, arată că **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** acoperă patru cazuri, în particular când o persoană este discriminată

„i. în a se bucura de orice drept asigurat în mod specific unei persoane conform legislației naționale;

ii. în a se bucura de un drept care se poate deduce din obligația clară a unei autorități publice în temeiul legislației naționale;

iii. de către o autoritate publică în exercitarea puterii discreționare (spre exemplu acordarea unor subvenții);

iv. prin orice alt act sau omisiune de către o autoritate publică (spre exemplu comportamentul autorităților de impunere a respectării legii când controlează o rebeliune).”

22. La secțiunea **Accesul la educație**, art. 11., **O.G. nr. 137/2000** prevede:

„(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau la înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor.

(3) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, solicitarea unor declarații doveditoare ale apartenenței acelei persoane sau acelui grup la o anumită etnie, care să condiționeze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educație în limba maternă. Excepție face situația în care în învățământul liceal și universitar candidații concurează pe locuri special acordate pentru o anumită minoritate și se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizații legal constituite a minorității respective, a apartenenței la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauza la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) și (2) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ pentru pregătirea personalului de cult de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde condițiilor stabilite pentru accesul în instituția respectivă.

(6) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice îngrădiri pe criterii de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată în procesul de înființare și de acreditare a instituțiilor de învățământ înființate în cadrul legislativ în vigoare.”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

23. Colegiul director constată următoarele aspecte:

- petenta este mama unui copil de aproape 11 ani supradotat, diagnosticat cu tulburare Asperger, dislexie și disgrafie, tulburare hiperkinetică și de conduită, tulburare de provocare opozițională, tulburare de adaptare la mediul școlar;
- din anul școlar 2022-2023 copilul este înscris la o școală din județul Prahova;
- la solicitarea petentei s-a constituit Comisia de evaluare a aptitudinilor potențiale și a competențelor pentru domeniul matematică, formată din specialiști;
- s-a elaborat un raport comunicat petentei;
- din data de 05.09.2022 copilul petentei a beneficiat de profesor de sprijin și curriculum adaptat;
- din data de 18.10.2022 eleva beneficiază de școlarizare în regim hibrid;
- petenta a refuzat asistența psihopedagogică;
- profesorul consilier școlar a programat-o pe elevă pentru o ședință de consiliere individuală, dar ea nu a venit din motive medicale;
- petenta a solicitat transferul copilului la o altă școală, transferul fiind acceptat;
- eleva a participat la orientare școlară la domiciliu;
- ea nu poate participa la ore de fizică, întrucât această materie se predă doar din clasa a VI-a.

24. Colegiul director nu este în măsură să aprecieze dacă evaluarea efectuată de experții din Comisia de evaluare a aptitudinilor potențiale și a competențelor este sau nu corectă. Doar o altă comisie de experți poate stabili o astfel de situație.

25. Având în vedere că reclamații au respectat prevederile legale în domeniu, oferind sprijinul prevăzut de legislație pentru copii cu cerințe educaționale speciale, se constată că nu au fost limitate drepturile copilului petentei, în consecință faptele sesizate nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**,

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: H.I.

Data redactării: 12.04.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.